

הכנסת העשרים וחמש

יוזמת: חברת הכנסת טטיאנה מזרסקי

פ/25/6601

הצעת חוק לימוד חובה (תיקון – חובת דיווח על אירועי אלימות על רקע גזעני), התשפ"ו–2026

1. תיקון סעיף 12ג בחוק לימוד חובה, התש"ט–1949¹ (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 12ג(א), אחרי פסקה (2), יבוא:

"(3) אירוע של אלימות על רקע גזעני; לעניין זה, "אלימות על רקע גזעני" – אלימות פיזית, מילולית או נפשית, השפלה, חרם, איום או פגיעה אחרת, שנעשו בשל צבע, שפה או השתייכות לגזע, לדת, לעדה או למוצא לאומי – אתני."

2. הוספת סעיף 12ג1 אחרי סעיף 12ג לחוק העיקרי יבוא:

"נקיטת אמצעים 12ג1. ראה השר כי מוסד חינוך לא עמד בחובת הדיווח כלפי מוסד חינוך בשל אי-דיווח לאחר ששמע את מוסד החינוך, לקבוע תנאים והוראות הדרושים לדעתו לשפר את האקלים החינוכי במוסד החינוך, ובכלל זה:

(1) לחייב את מוסד החינוך בהפעלת תוכנית השלמה למניעת אלימות ולמאבק בגזענות בהתאם לסעיף 5 לחוק חינוך ממלכתי, התשי"ג–1953²;

(2) לחייב את מוסד החינוך לקיים הכשרה לצוותי ההוראה בנושא מניעת אלימות ומאבק בגזענות;

¹ ס"ח התש"ט, עמ' 287.
² ס"ח התשי"ג, עמ' 137.

(3) לקבוע כי קבלת חלק מהתמיכה התקציבית או מהשתתפות המדינה בתקציב אותו מוסד יותנה בקיום תנאים או הוראות שנקבעו לפי סעיף זה, בהתאם להמלצת צוות מקצועי שיבחן את כלל נסיבות העניין וכן את השלכות הפחתת התמיכה או ההשתתפות על המוסד.

ד ב ר י ה ס ב ר

כידוע, ישנם מקרים רבים של התנהגות פוגענית ואלימות על רקע גזענות במוסדות חינוך, לרבות חרמות ואלימות פיזית בין תלמידים. אירועים אלו פוגעים בתחושת הביטחון והשייכות של תלמידים, ועלולים לגרום למצוקה נפשית או פיזית משמעותית. על אף קיומם של נהלים פנימיים במערכת החינוך, אין כיום הוראה מפורשת בחוק המחייבת דיווח שיטתי למשרד החינוך על אירועי אלימות על רקע גזענות, וכן אין חובה סטטוטורית לניהול רישום מסודר של אירועים אלה ושל אופן הטיפול בהם. בהיעדר עיגון בחקיקה ראשית, אין כיום מנגנון אחיד ומוסדר המאפשר יצירת תשתית נתונים ארצית לצורכי פיקוח, בקרה וגיבוש מדיניות. לפיכך, מוצע לתקן את חוק לימוד חובה, התש"ט-1949, ולעגן בו חובת דיווח של מנהל מוסד חינוך על אירועי אלימות על רקע גזענות. עוד מוצע להסמיך את שר החינוך לקבוע תנאים והוראות על מנת לשפר את האקלים החינוכי במוסד חינוך שלא עמד בחובות הדיווח שבחוק האמור, לרבות חיוב בהפעלת תוכנית השלמה למניעת אלימות וגזענות, חיוב בקיום הכשרה לצוות החינוכי בנושא והתניית תקציב מוסד חינוכי בעמידה בהוראות הצעת החוק ובהתאם להמלצת צוות מקצועי שיבחן את נסיבות העניין. מוצע לקבוע כי תנאים והוראות אלה ייקבעו לאחר שהשר ישמע את מוסד החינוך.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
כ' באדר התשפ"ו (09.03.2026)